

Steen Lynge
Inatsisartunut ilaasortaq, Demokraatit

Peqquserlutsaaliussussanik arlaannaanulluunniit attuumassuteqanngitsunik pilersitsinissaq pillugu § 37 naapertorlugu apeqquut nr. 2018_141-mut akissut.

Brevdato: 18-07-2018
Sagsnr.: 2018-14870

Asasara Steen Lynge,

Inatsisartut inatsisaanni § 37 naapertorlugu peqquserlutsaaliussussanik arlaannaanulluunniit attuumassuteqanngitsunik pilersitsinissaq pillugu Naalakkersuisunut apeqquteqarputit, apeqquut nr. 2018_141.

P. O. Box 1037
3900 Nuuk
Tel. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 63 50
E-mail: oed@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Apeqqutitit taakkunungalu akissutit matuma kingulianiipput:

- 1. Ullumikkut isumaqartoqarnerluni inatsisitigut naammattumik tunngavissaqartoq Peqquserlutsaaliussussanik pilersitsinissamut - taamaattoqanngippalli taava suliniutit suut aallartittariaqassappat taamaattut pilersitsinissamut tunngavissat pigineqalissappata?**

Akissut:

Oqaaseq peqquserlunneq pissutsinut arlalippassuarnut attuumassuteqarsinnaavoq, assersuutigalugu peqquserlunneq Transparency Internationalimit ima nassuiarneqarpoq: "nammineq iluanaaruteqarnissamut pissaanermik tatigineqarluni tunniunneqarsimasumik atornerluineq". Kalaallisut taaguuteqarpoq "peqquserlunneq".

Pinerluttulerinermi inatsimmi aalajangersagaqarpoq arlalinnik pissutsinut taamaattunut maleruagassiisunik, assersuutigalugu:

"§ 38. Akiliilluni peqquserlutsitsiniartutut eqqartuunneqassaaq kinaluunniit, taamatut iliorsinnaatitaanani inummuk kalaallit, savalimmiormiut, qallunaat, nunat allamiut imaluunniit naalagaaffiit pisortaannik kiffartuussisumut atorfeqartitamulluunniit tunissuteqarnissaminik allatulluunniit iluaqutissiinissaminik neriorsuisoq imaluunniit neqerooruteqartoq, pineqartoq kiffartornerani arlaannik iliuuseqartinniarlugu iliuuseqanngitsortinniarluguluunniit."

§ 48. Kalaallinit, qallunaanit, savalimmiormiunit, nunani allamiunit naalagaaffiillu akornanni pisortani atorfeqarluni imaluunniit suliaqartitaalluni tunissummik allatulluunniit iluaqutissaasumik tunissutisisoq, piumasaaqartoq imaluunniit ikioqqusoq taamatulluunniit iliorsinnaatitaanani akiliilluni peqquserlutsitsinermut akiliutinik tiguisimasooq eqqartuunneqassaaq.

§ 49. Pisortani oqartussaaitanik atornerluisutut eqqartuunneqassaaq kinaluunniit, pisortani kiffartuussilluni suliaqartitaallunuunniit atorfimminik atornerluisoq, inuinnaat imaluunniit pisortat eqqortumik pisassarisaannik soqutigisaannilluunniit ajoqusiiniarluni."

Sulianik pinerluttulerinermi inatsimmi aalajangersakkani siuliani taaneqartuni aalajangersakkanilu allani ilaatinneqartunik misissuinerit politiinit naggataatigullu eqqartuussivinni oqartussaasunit ingerlanneqartussaapput. Tamatumunnga pissutaavoq inatsisinik atuutsitsineq naalagaaffimmit oqartussaaffigineqarmat. Taamaattumillu immikkut peqquserlutsaaliuisussanik pilersitsisoqassappat tamanna politiinut oqartussaasut suliassa qarfianni pippat tullu arnerpaassanganneqarpoq. Taamatulli pilersitsinnginnermi naalagaaffimmi oqartussaasut suleqatigalugit suliniut qulaajarneqaqqaartariaqassaaq.

Peqquserlutsaaliuisussanik arlaannaanulluunniit attuumassuteqanngitsunik pilersitsisoqassappat peqquserlutsaaliogatigiit suliaminnik ingerlatsinissaminni inatsisitigut ersarissumik pinngitsooratik tunngavissaqartariaqarput.

Sammissaq taannarpiaq pillugu § 37 naapertorlugu apeqqu nr. 2018-61-imut Naalakkersuisut akissutaanni allassimavoq peqquserlutsaaliuisussanik arlaannaanulluunniit attuumassuteqanngitsunik pilersitsinissamik pisariaqartitsisoqarnerisimik imaluunniit peqquserlutsaaliuisunut taamaattunut pisortatigoortumik inatsisitigut tunngavissat Naalakkersuisunit oqaluuserineqarnatillu isummerfigineqanngillat.

Naalakkersuisut qitiusumik allaffeqarfianni suliffeqarfinilu ataaniittuni sulisunut akilersilluni peqquserluttuliortoqannginnissaanut politikki 2016-imi oktobarimi Naalakkersuisunit aalajangersarneqarpoq. Naalakkersuisut peqquserlunnermut akuersaannngillu innarneranni pingaarnertut isiginiagassat ima oqaasertalerneqarput:

- Inuttut soqutigisatta aamma Naalakkersuisuni soqutigisat akornanni soqutigisatigut akkerliinnerit pinngitsoortikkusuppavut.
- Akiliilluni peqquserlutsitsinerit sulluunniit akueriniangilagut.
- Namminerisamik siunertat atorlugit pisortani atorfeqarnerput atornerlunneratigut imaluunniit pissaanermik imaluunniit qunusaarinerit atornerisigut inunnik, ingerlatseqatigiiffinnit imaluunniit suleqatigiiffinnik sunniiniangilagut.
- Oqartussatut suliarinninnsinni sunniisunik imaluunniit sunniiniarnertut isigineqarsinnaasunik, toqqaannartumik toqqaannangitsumilluunniit, tunisissutinik imaluunniit allanik iluaqutissanik tigusissanngilagut.
- Sulianik suliarinninnermut, atorfinitsitsinnermut, pisinnermut, ikiuinnermut, kiffartuussinnermut allanulluunniit atasumik uatsinnut atatillugu inunnik salliutitsissanngilagut.
- Peqquserlunnerit imaluunniit peqquserlunnerit sulluunniit nalunaarutigissavavut.

Aatsitassanut suliassa qarfik eqqarsaatigalugu akilersilluni peqquserluttuliortoqannginnissaanut immikkut politikki 2015-imi martsimi aalajangersarneqarpoq, tassani immikkoortut ataasiakkaat Namminersorlutik Oqartussat akilersilluni peqquserluttuliortoqannginnissaanut politikkiannit nalinginnaasumit sukannerulerulaarlutik.

Naalakkersuisut akilersilluni peqquserluttuliortoqannginnissaanut politikkiat nalinginnaasoq uani takuneqarsinnaavoq:

http://naalakkersuisut.gl/~ /media/Nanoq/Files/Attached%20Files/Diverse/Anti-korruptionspolitik_dk.pdf

http://naalakkersuisut.gl/~ /media/Nanoq/Files/Attached%20Files/Diverse/Anti-korruptionspolitik_kal.pdf

Aatsitassanut suliassaqarfimmi akilersilluni peqquserluttuliortoqannginnissaanut immikkut politikki uani takuneqarsinnaavoq:

<http://naalakkersuisut.gl/~ /media/Nanoq/Files/Publications/Raastof/DK/Anti-korruptionspolitik%20DK.pdf>

<http://naalakkersuisut.gl/~ /media/Nanoq/Files/Publications/Raastof/GL/Anti-korruptionspolitik%20KAL.pdf>

Apeqquteqartup apeqquteqarnerminut tunngavigisamini nammineq oqaatigisaatut peqquserlunniarnerup Kalaallit Nunaanni annertunerusumik ajornartorsiutaaneranut ilimanaateqartoqanngilaq. Isumalu tamanna Transparency International Greenlandip (TIG) misissuineranit uppernarsisinnearpoq, misissuinerit malillugit peqquserluttoqaratarsinnaanera nunatsinni annikippoq. Taamaattorli peqquserlunniarnerup annertusiartortoq nalinginnaasumik isumaqartoqartoq TIG-imit aamma paasineqarpoq. Tamanna Naalakkersuisunit soorunami eqqumaffiginierneqarpoq.

Peqquserluuteqarsinnaanermut pissutaasinnaasut suulluunniit akiorneqarnissaannik pingaartitsinissaq pillugu nunami maani ataatsimut ilisimaarinninniarnermi pisortat ingerlatsivii avataani nakkutilliusussatut tusagassiuutit ullormut sapaatip akunnikkuutaartumillu saqqummertartut tigussaasunik isornartussanillu saqqummiisarnerat pingaarutilittut Naalakkersuisunit aamma isigineqarpoq.

Peqquserlutsaaliussussanik immikkut ittunik aammalu sulisunik aningaasanillu atuiffiusariaqartunik pilersitsinissamut maannangaaq tunngavissaqanngitsaq Naalakkersuisut isumaqarput.

2. Pilersitsinissamut atatillugu nukit suut ilannguttariaqassappat aamma Peqquserlutsaaliuisitsisut arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsut ingerlannissaannut?

Akissut:

Peqquserlutsaaliussussanik taamaattunik pilersitsinissamut piareersarnerup sulisunik aningaasanillu atuiffiusariaqassaaq, inatsisitigut tunngavissat suliarineqarlutillu akuerineqartussaammata. Soorluttaaq taamaattunik aqutsineq sulisut akissarsiaannut aningaasartuuteqartoqartariaqassammat allatigullu aningaasartuuteqarfiussammat. Taama iliuuseqarnissamut aningaasartuutit iliuusissanut allanut atatillugu pingaarnersiorneqartariaqassapput.

Maanna pissutsit eqqarsaatigalugit aarleqqutaasinnaasut taama annikitsigitillugit sulisunik aningaasanillu atuinissamut tunngavissaqanngitsaq isumaqartoqarpoq. Taamaattumillu peqquserlutsaaliussat Namminersorlutik Oqartussanut aamma/imaluunniit kommuninut aamma/imaluunniit

politeeqarnermi oqartussaasunut qanoq annertutigisumik
aningsaasartuutaassanersut Naalackersuisunit erseqqinnerusumik
isumaliutigineqanngilaq.

- 3. Qulaani taaneqartup arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsut Peqquserlutsaaliuisitsisut aamma aaqqissuussineq whistleblower peqataanik aqutarilissappassuk - taava apeqqummut 1-mu akissut allanngortittariaqartussaassava, aamma taamaassappat immikkoortortamut suliaq aningaasatigut allaffissornikkullu sutigut annerusumik aningaasartuutitaqartariaqassava?**

Akissut:

Oqaatigineqareersutut immikkut peqquserlutsaaliusissani pilersitsinissaq Naalackersuisunit pilersaarutigineqanngilaq.

Pilersitsisoqarnissaali pisariaqartinneqalerpat peqquserlutsaaliusissani oqaatilliisinnaanermik aaqqissuussamik ingerlatsinerup ilanngunneqarnissaa isumaliutigineqarsinnaavoq. Pissusissaviatut oqaatigineqassaaq oqaatilliisinnaanermik aaqqissuussineq Naalackersuisut Kukkunersiuisoqarfiannit ullumikkut isumagineqarpoq, taanna ASA-mi aaqqissuussaannikkut inissisimalluni arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsuvoq.

Aaqqissuussineq ukiuni marlunni ingerlanneqareermat nalilernerqarpoq. Saaffiginnissutit arfineq marluupput. Taakkunanit sisamat naammassineqarput, marluk sulii naammassineqarnatik ataaserlu sulii misissorneqarluni. Suliat qujanartumik ikipput. Tamatuma saniatigut suliat ilungersuunneqartussaannngitsut ataatsimut isigalugu pineqarput. Taamaattumillu aaqqissuussineq Naalackersuisut Kukkunersiuisoqarfiata suliaasa sinnerinut sunniuteqanngilaq aammalu sulisut aningaasallu ilaneqarnatik.

Naalackersuisut ataatsimut isigalugu naliliipput oqaatilliisinnaanermik aaqqissuussinermik atuisut atuinngitsulluunniit saqqummiussaata oqartussaasunit immikkoortortanillu akisussaasunit anguniagaqarfiusumik suliarineqartuaannarmata. Taamaalilluni isumaqartoqarpoq peqquserlunneq inatsisinilluunniit unioqqutitsilluni pissusilersornerit oqartussaasunit ataatsimut isigalugu annertuumik kissaatigineqarpoq.

Naliliinermi inerniliunneqarpoq aaqqissuussinerup allanngortinneqarnissaanut allamulluunniit inissinneqarnissaanut tunngavissaqanngitsoq. Naliliissut 2017-imi novembarimi Inatsisartunut agguanneqarpoq.

4. Naalackersuisut isumaat naapertorlugu arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsunik Peqquserlutsaaliusussanik pilersitsineq sunik iluaqutitaqassava ajoquteqarlunilu soorlu qulaani apeqqtini oqaatigineqartutut (1-miit 3-mut)?

Akissut:

Peqquserlutsaaliusussanik pisariaqartitsisoqarnersoq pisariaqartitsisoqalissanersorluunniit pillugu isummat sooruna assigiinngitsuusinnaapput.

Transparency International Greenland (TIG) innuttaasut peqquserlunnermik qanoq misigisarnerat tamatumunngalu isumaat pillugit misissornermik 2016-imi ingerlataqarpoq. Misissuinermit tunngasut uani takuneqarsinnaapput: <http://ny.csr.gl/Portals/0/vedh%C3%A6ftede%20filer/TIG%20korrupsionsunders%C3%B8gelse.pdf>

Misissuineq tunngavigalugu TIG-imit kaammattuutit arlallit makku saqqummiunneqarput:

”

- Peqquserlunneq akiorniarlugu Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaannut ilaalernissaq
- Peqquserluttoqaratarsinnaanera annikillisarnerlugu ammasuunerulersitsiniarluni ukiuni kingullerni pisortani oqartussat suliffeqarfiillu arlallit suliniuteqarput. Assersuutissat pitsaasut erseqqinnerusumik oqaloqatigiissutigineqartariaqarput, tamannalu ilaatigut suliniutit malitseqartinneqarnissaat pillugu attaveqatigiinnikkut pisinnaavoq. Tamatumani suna anguneqarpa?
- Peqquserlunneq pillugu ataatsimut paasitsiniaaneq – peqquserlunneq suua maluginiagaqarsimagaannilu qanoq iliortoqassava
- Oqaatilliisinnaanermik aqqissuussinerit sukannersut ersarissullug aammalu oqaatilliisinnaanermik atuisut qanoq sulissutigineqarissaannut najoqqutarisassat ersarissut.”

Takuneqarsinnaasutut pinerlutsaaliusissanik immikkut ittunik pilersitsisoqarsinnaanera TIG-ip kaammattuutaani ilaanngilaq. Pinerlutsaaliusussanik taamaattunik pilersitsinerup immikkut iluaqutissartai Naalackersuisut aamma takujuminaatsinneqarput.

5. Naalackersuisut isumaqatiginerlugu aqqissuussineq whistleblower annertusisariaqartoq kommunit ilaasussanngorlugit kiisalu ingerlatseqatigiiffiit Namminersorlutik Oqartussanit tamakkiisumik ilaannakoortumilluunniit pigineqartut - taamaassanngippalli soormita?

Akissut:

Namminersorlutik Oqartussat kommunillu akimorlugit oqaatilliisinnaanermik ataatsimut aqqissuussisoqassappat tamanna suliat immikkut isortuussassaasarnissaat sulissutigineqartarnissaallu eqqarsaatigalugit soorunami unammillernartoqassaaq. Tamanna suliassaqarfimmi immikkut inatsisiliorneq aqutugalugu ajornartorsiut tamanna aqqiivigineqarsinnaassaaq.

Taamaakkaluartoq kommunit Naalackersuisunit nakkutilliivigineqarput, tassungalu ilanngullugu pisortani ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit aammalu pisortat ingerlatsineranni ileqqussat pitsaasut malillugit ingerlatsinissaq malinneqarnersut nakkutilliivigineqarlutik. Tamatumunnga atatillugu ataqatigiissaarinerup annertusarneqarnissaa pisariaqartinneqanngitsoq Naalackersuisut isumaqarput.

Pisortat ingerlatsiviisa avataanni immikkoortut ilanngullugit ataatsimut aaqqissuussinissaq pisariaqanngitsoq Naalackersuisut naliliipput.

Aammattaq apeqqut 1-imut akissut innersuussutigineqarpoq.

6. **Suliniutit suut ilannguttariaqassappat aaqqissuussinermut whistleblowerimut kommunit kiisalu ingerlatseqatigiiffiit Namminersorlutik Oqartussanit tamakkiisumik ilaannakoortumilluunniit pigineqartut ilanngunneqassappata?**

Akissut:

Apeqqut 1 aamma 5-imut akissutit siulianiittut takukkit.

7. **Qulaani taaneqartoq aaqqissuussineq whistleblower annertusineqassappat tamanna aningaasatigut allaffissornikkullu qanoq kinguneqassava?**

Akissut:

Akissutini siulianiittuni takuneqarsinnaasutut taama pilersitsinissami aningaasartuutaanerusussat isumaliutiginissaannut Naalackersuisut tunngavissaqarsorinngillat.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Pele Broberg